

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/1650/2025.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Kfv.VI.37.020/2025/7. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. Az indítványozók meghatalmazott jogi képviselőjük (Dr. Kujbus Ügyvédi Iroda, eljáró ügyvéd: dr. Kujbus Mária) útján alkotmányjogi panaszt terjesztettek elő az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján. Az indítványozók kérték a Kúria Kfv.VI.37.020/2025/7. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését a Debreceni Törvényszék 5.K.701.049/2024/11. számú ítéletére kiterjedő hatállyal. Álláspontjuk szerint a támadott bírói döntések sértik az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, R) cikk (3) bekezdését, XIII. cikkének (1)–(2) bekezdését, XXIV. cikk (1) bekezdését, XXVIII. cikk (1)–(2) bekezdését és 28. cikkét. Továbbá, az Abtv. 61. § (1) bekezdés *a)* és *b)* pontja alapján az indítványozók kérték a támadott bírósági határozatok tekintetében a bíróság felhívását a végrehajtás felfüggesztésére.
- [2] 1.1. Az indítványozók végrehajtás elrendelésének jogszerűsége tárgyában hozott kúriai ítélet alaptörvény-ellenességének megállapítását kérték. Az ügy a rendelkezésre álló iratok alapján az alábbiak szerint foglalható össze.
- [3] Az indítványozók közös tulajdonában álló ingatlan vonatkozásában, amelyen évtizedek óta kereskedelmi tevékenységet folytatnak, az Építési és Közlekedési Minisztérium, a későbbi per II. rendű alperese (a továbbiakban: minisztérium vagy II. rendű alperes) kisajátítási kérelmet terjesztett elő, célként a gyorsforgalmi úthálózat fejlesztését jelölve meg. Az illetékes kormányhivatal – a későbbi per I. rendű alperese –, mint építésügyi hatóság, a kérelemnek oly módon adott helyt, hogy az ingatlant megosztotta, és annak egyik része az indítványozók tulajdonában maradt az eredeti tulajdoni hányadoknak megfelelően, a másik része pedig kisajátításra került. A

kormányhivatal egyúttal kötelezte a kisajátítást kérőt, hogy fizessen kártalanítást az indítványozók részére.

- [4] Az indítványozók 2023. november 23. napján bíróság előtt támadták meg a kisajátítás tárgyában hozott közigazgatási határozatot. A keresetlevéllel együtt azonnali jogvédelem és halasztó hatály elrendelése iránti kérelmet is előterjesztettek.
- [5] A Debreceni Törvényszék (a továbbiakban: törvényszék vagy elsőfokú bíróság) 2024. február 5. napján kelt 103.K.702.839/2023/16. számú végzésével a felperesek kérelmére elrendelte a kisajátítási határozat tekintetében a keresetlevél teljes halasztó hatályát a jogalap tekintetében hozandó ítélet jogerőre emelkedéséig terjedő időre. Az indítványozók keresetét a törvényszék a jogalap vonatkozásában 2024. március 8-án kelt 103.K.702.839/2023/37. számú közbenső ítéletével elutasította. 2024. május 23. napján az indítványozók felülvizsgálati kérelmükkel együtt az ítélet halasztó hatályának elrendelésére irányuló azonnali jogvédelem iránti kérelmet is előterjesztettek. A Kúria 2024. június 27. napján kelt végzésével elrendelte a felülvizsgálati kérelem teljes halasztó hatályát a törvényszék közbenső ítéletére és az annak alapjául szolgáló kisajátítási határozatra kiterjedően a kisajátított ingatlan elhagyása és birtokba adása tekintetében. Ezt követően a Kúria – 2024. október 10. napján kelt – Kfv.I.37.391/2024/13. számú ítéletével a közbenső ítéletet hatályában fenntartotta, továbbá megállapította, hogy a felülvizsgálati kérelem halasztó hatályát elrendelő végzés hatályát veszítette.
- [6] A kormányhivatal 2024. május 16. napján – az indítványozók előzetes értesítése mellett – megkísérelte birtokba venni az ingatlant, amelyet az indítványozók – időelőttiségre hivatkozással – nem adtak át. Álláspontjuk szerint ugyanis a birtokbaadásra biztosított 60 napos határidő – a halasztó hatály elrendelésére figyelemmel – a törvényszék 103.K.702.839/2023/37. számú közbenső ítéletének részükre 2024. április 23. napján történt kézbesítését követő naptól számítandó. 2024. május 17. napján a minisztérium, mint II. rendű alperes, kezdeményezte az adóhatóságnál a végrehajtás megindítását és foganatosítását, majd ezt követően kérelmet terjesztett elő a kormányhivatalnál a kisajátítási határozat végrehajtásának elrendelése iránt.
- [7] A kormányhivatal 2024. május 23. napján kelt HB/11/00056-23/2024. számú végzésével az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 132. §-a alapján elrendelte az ingatlan birtokba adására előírt kötelezettség végrehajtását. A végzés rögzítette, hogy a kártalanítás kifizetésétől számított 60 napos birtokbaadási kötelezettség nem a közbenső ítélet kézbesítésétől, hanem a kisajátítási határozat véglegessé válásától – 2023. november 8. napjától – számítandó.
- [8] Az indítványozók a kormányhivatal végzése ellen keresettel éltek, amelyben elsődlegesen a döntés megsemmisítését, másodlagosan annak megváltoztatását és a végrehajtás elrendelésére iránti kérelem elutasítását kérték.

- [9] A Debreceni Törvényszék 5.K.701.049/2024/14. számú ítéletével a keresetet elutasította. Az ítélet szerint a törvényszéknek azt kellett vizsgálnia, hogy a kormányhivatal jogszerűen rendelte-e el a kisajátítási határozatban elrendelt birtokba bocsátási kötelezettség teljesítésének végrehajtását, annak önkéntes teljesítésének elmaradása okán. A törvényszék rögzítette, hogy a tárgyi ügyben a felperesek jogi képviselője 2023. november 8. napján vette át a határozatot, amely – az Ákr. 82. § (1) bekezdése alapján – a közlés révén végrehajthatóvá vált. Továbbá, a kormányhivatal a kártalanítási összeget 2023. november 27. napján átutalta – az indítványozók korábbi kérésének megfelelően – az indítványozók jogi képviselőjének letéti számlájára. Végezetül – nem vitásan – az ingatlan birtokbaadása nem történt meg. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a kisajátítási határozat az Ákr. 132. §-a szerinti végleges döntésnek minősült. A törvény szerint ugyanis, ha a kötelezett a hatóság végleges döntésében foglalt kötelezésnek nem tett eleget, az végrehajtható. A fentiek alapján rögzítette a törvényszék, hogy a végrehajtás feltételei fennálltak, mivel az indítványozók a véglegessé vált kisajátítási határozatnak nem tettek eleget, azaz a kártalanítási összeg megfizetését követő 60 napig – 2024. január 26. napjáig – nem adták birtokba a kérdéses ingatlant.
- [10] Az indítványozók felülvizsgálati kérelmet terjesztettek elő, elsődlegesen a jogerős ítélet megváltoztatását és az I. rendű alperesi végzés megsemmisítését, másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását kérték. Álláspontjuk szerint a végrehajtás elrendelésének az Ákr. 132. §-a szerinti feltételei nem álltak fenn, a kormányhivatal az önkéntes teljesítésre nyitva álló határidő eltelte előtt, illetve az azonnali jogvédelmet biztosító végzés hatályának fennállása alatt rendelkezett a végrehajtás elrendeléséről. Úgy vélték továbbá, hogy a Kúria a kisajátítási határozat véglegessé válásával összefüggésben helytelenül értelmezte az Ákr. 82. §-át. A kisajátítási határozat álláspontjuk szerint ugyanis akkor válik véglegessé, amikor már nem kezdeményezhető ellene bírósági felülvizsgálat mint jogorvoslat, és felülvizsgálati eljárás mint rendkívüli jogorvoslat.
- [11] A Kúria a Kfv.VI.37.020/2025/7. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét – a tényállás és a jogi érvelés pontosításával – hatályában fenntartotta. A Kúria egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy a kisajátítási határozat véglegessé vált, a kártalanítási összeg kifizetésre került, és ennek időpontjától számított hatvan napon belül az önkéntes teljesítésére nem került sor. A Kúria ítéletében rögzítette, hogy a kisajátítási határozat közlésére 2023. november 8. napján került sor, ekkor vált véglegessé a döntés. Az indítványozók 2023. november 23. napján terjesztették elő kereseti kérelmüket, a kártalanítás összegét pedig 2023. november 27. napján fizették ki számukra. Az eljáró bíróságok szerint e dátumtól számított hatvan napon belül – 2024. január 26. napjáig – kellett volna birtokba adni a kisajátított ingatlant, amelyre az indítványozók szerint sem került sor. A Debreceni Törvényszék 2024. február 5.

napján – tehát olyan időpontban, amikor a határozat végrehajtható volt – rendelte el a keresetlevél benyújtásának halasztó hatályát a jogalap tárgyában hozandó ítélet jogerőre emelkedéséig. A törvényszék 2024. március 8. napján hozta meg és hirdette ki a közbenső ítéletet, amely ezen a napon jogerőre is emelkedett. A kormányhivatal 2024. május 23. napján rendelte el a végrehajtást, és bár igaz, hogy az indítványozók is ezen a napon terjesztették elő azonnali jogvédelem iránti kérelmet is tartalmazó felülvizsgálat kérelmüket, azonban a Kúria csak 2024. június 27-én rendelte el a halasztó hatályt. A Kúria ítéletének elvi tartalma szerint az azonnali jogvédelem iránti kérelem benyújtásának önmagában halasztó hatálya nincs. Halasztó hatálya a közigazgatási cselekmény hatályosulására csak akkor lesz, ha azt a bíróság, felülvizsgálati kérelem esetén a Kúria, elrendeli. A Kúria álláspontja szerint – a fentiek alapján – a végrehajtás elrendelésekor azonnali jogvédelem nem volt hatályban.

- [12] 2. Az indítványozók alkotmányjogi panaszukban az alábbi okok miatt sérelmezték a Kúria Kfv.VI.37.020/2025/7. számú ítéletét.
- [13] Álláspontjuk szerint a Kúria egyrészt helytelenül értelmezte a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 52. §-át. A Kp. 52. § (1) bekezdése szerint, ha a keresetlevél benyújtásának nincs halasztó hatálya, a bíróság elrendelheti annak részleges vagy teljes halasztó hatályát. A halasztó hatály elrendelése esetén a közigazgatási cselekmény nem hajtható végre, annak alapján jogosultság nem gyakorolható, és egyéb módon sem hatályosulhat. Az 52. § (2) bekezdése pedig kimondja, hogy a végrehajtás a halasztó hatály elrendelésére irányuló kérelemnek a végrehajtást foganatosító szerv tudomására jutásától annak elbírálásáig, de legkésőbb az elbírálásra nyitva álló határidő elteltéig nem foganatosítható, kivéve, ha a közigazgatási szerv a cselekményét azonnal végrehajthatónak nyilvánította.
- [14] Az indítványozók álláspontja szerint a halasztó hatály elrendelésére irányuló kérelmüket – 2023. november 23. napján – már azt megelőzően előterjesztették, hogy a kisajátítási határozatban meghatározott, a birtokba adási kötelezettség teljesítésére vonatkozó határidő elkezdődött volna (azaz a halasztó hatály azt megelőzően megkezdődött, hogy a kormányhivatal a kártalanítási összeget – 2023. november 27. napján – ügyvédi leltétbe helyezte). Érvelésük szerint a Kp. 52. §-a alapján a halasztó hatály iránti kérelemről való tudomásszerzés – 2023. november 23. – napjától a kormányhivatal a kisajátítási határozatból fakadó önkéntes teljesítést nem vizsgálhatta volna, a végrehajtás nem kerülhetett volna elrendelésre. A fentiekre tekintettel – a Kúria álláspontjával szemben – úgy vélik, hogy a perben vizsgálni kellett volna azt is, hogy milyen okból nem került sor önkéntes teljesítésre.
- [15] Kifejtették továbbá, hogy a kormányhivatal fellebbezésüket késve és hiányosan továbbította a bíróságnak, emiatt a törvényszék a törvény által előírt 15 napos határidőn – és az önkéntes teljesítésre nyitva álló határidőn – túl tudott csak dönteni

a halasztó hatály elrendelése iránti kérelem tárgyában, ami számunkra joghátrányt okozott.

- [16] Az indítványozók szerint a Kúria támadott döntése olyan jogértelmezést tartalmazott, amely figyelmen kívül hagyta az Alaptörvény 28. cikke szerinti értelmezési kereteket és ezáltal számos alapjoguk sérelmére vezetett, így sérült a tisztességes eljáráshoz [XXIV. cikk (1) bekezdés, XXVIII. cikk (1) bekezdés], a jogorvoslathoz [XXVIII. cikk (7) bekezdés] és a tulajdonhoz való joguk [XII. cikk (1)–(2) bekezdése], valamint a jogbiztonság [B) cikk (1) bekezdés], illetve az R) cikk (3) bekezdése.
- [17] 3. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdéseiben meghatározottak alapján mindenekelőtt az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie, ezért az Alkotmánybíróság tanácsban eljárva elsőként azt vizsgálta, hogy az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerinti indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasz előterjesztésére vonatkozó, törvényben meghatározott követelményeknek.
- [18] 3.1. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának törvényi feltétele, hogy az indítványozó Alaptörvényben biztosított jog sérelmére hivatkozzon. Az Abtv. alapján alkotmányjogi panasz csak az Alaptörvényben biztosított alapjog sérelmének valószínűsítésére alapítható. Az Alkotmánybíróság gyakorlata alapján a B) cikk (1) bekezdésének a sérelmére alkotmányjogi panaszt csak kivételes esetben – a visszaható hatályú jogalkotás és a felkészülési idő hiánya esetén – lehet alapítani. Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésére alapított további kifogások alkotmányossági vizsgálatára nincs mód. Nem tekinthető továbbá Alaptörvényben biztosított jognak az Alaptörvény R) cikke és 28. cikke {3135/2022. (IV. 1.) AB végzés, Indokolás [21]}.
- [19] 3.2. Az indítványozók a rendelkezésükre álló jogorvoslati lehetőségek kimerítése után, a törvény által biztosított hatvan napos határidőn belül terjesztették elő alkotmányjogi panaszukat. A közigazgatási perben, amely az alkotmányjogi panasz alapjául szolgál, az indítványozók felperesek voltak, így érintettségük megállapítható. Az indítvány azonban a határozott kérelem követelményeinek [Abtv. 52. § (1b) bekezdés] csak részben felel meg, mivel megjelöli ugyan az Alkotmánybíróság hatáskörét kijelölő alaptörvényi és törvényi rendelkezést, a támadott bírósági döntést, az Alaptörvény megsértett rendelkezését, az eljárás megindításának indokait, illetve kifejezett kérelmet tartalmaz az alaptörvény-ellenesnek talált bírósági döntések megsemmisítésére. Ugyanakkor nem tartalmaz indokolást a tekintetben, hogy a támadott bírósági ítéletek miért és mennyiben sértik az Alaptörvény felhívott rendelkezéseit [XII. cikk (1)–(2) bekezdése, XXIV. cikk (1) bekezdése, XXVIII. cikk (7) bekezdése].

- [20] 3.3. Az Alkotmánybíróság végezetül emlékeztet állandó gyakorlatára, amely szerint a tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése, illetve a jogszabályok értelmezése a bíróságok hatáskörébe tartozó feladat, melyet az Alkotmánybíróság nem vonhat magához, csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki, ellenkező esetben egyfajta „szuperbíróságként”, a meglévők melletti újabb hagyományos jogorvoslati fórumként járna el {lásd: 3283/2024. (VII. 24.) AB végzés, Indokolás [20]}. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a jogszabályok értelmezése alapvetően az egyedi ügyekben eljáró hatóságok és bíróságok feladata, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki, ami nem adhat alapot az Alkotmánybíróság számára minden olyan esetben történő beavatkozásra, amikor vélt vagy esetleg valós jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor {3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]}. Ebből következően a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság attól is tartózkodik, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon {3028/2014. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [12]}. Az Alkotmánybíróság rámutat, hogy annak eldöntése, hogy az adott időpontban fennállt-e a halasztó hatály vagy sem, olyan szakjogi-törvényességi kérdés, amely elbírálása nem tartozik az Alkotmánybíróság hatáskörébe.
- [21] 4. Tekintettel arra, hogy az alkotmányjogi panasz nem felelt meg az Abtv. 27. § (1) bekezdésében és az 52. § (1b) bekezdés e) pontjában foglalt feltételeknek, az Alkotmánybíróság azt – az Abtv. 56. § (1)-(3) bekezdése alapján eljárva, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés h) pontja alapján visszautasította.
- [22] Az Alkotmánybíróságnak az indítvány visszautasítására tekintettel nem kellett döntenie az Abtv. 61. § (1) bekezdése alapján a végrehajtás felfüggesztése iránt előterjesztett kérelemről {lásd 3026/2022. (I. 19.) AB végzés, Indokolás [25]}.

Budapest, 2025. december 9.

Dr. Juhász Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Hende Csaba s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Polt Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Réka s. k.,
alkotmánybíró